

10. Шульгін О. Без території. Ідеологія та чин Уряду УНР на чужині / О. Шульгин. – К., 1998. – С. 122.
11. Промова Президента Української Народної Республіки достойного Андрія Левицького // Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі. – С. 140.
12. Трощинський В. Названа праця / В. Трощинський. – С. 84–85.
13. Стрельський В. Слово про О. Я. Шульгіна // В. Стрельський. – С. 271.
14. Сідак В. Спецслужба держави без території: люди, події, факти / В. Сідак, Т. Вронська. – К., 2003. – С. 171.

УДК 340.1

ПОНЯТТЯ «АПАРАТ» ОРГАНУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Серій Д.А.,
головний консультант

Секретаріат комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя

Статтю присвячено дослідженняю понять «апарат», «секретаріат» та «адміністрація» органа державної влади. Обґрунтовано доцільність використання єдиного визначення терміна «апарат» шляхом аналізу нормативно-правових засад діяльності Апарату Верховної Ради України, Адміністрації Президента України та Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Ключові слова: апарат, секретаріат, адміністрація, Апарат Верховної ради України, Адміністрація Президента України, Секретаріат Кабінету Міністрів України, функції апарату органу державної влади.

Серій Д.А. / ПОНЯТИЕ «АППАРАТ» ОРГАНА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ И ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТЬ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ УКРАИНЫ / Секретариат комитета Верховной Рады Украины по вопросам верховенства права и правосудия

Статья посвящена изучению понятий «аппарат», «секретариат» и «администрация» органа государственной власти. Обоснована целесообразность использования единственного понятия «аппарат» путем анализа нормативно-правовых основ деятельности Аппарата Верховного Совета Украины, Администрации Президента Украины и Секретариата Кабинета Министров Украины.

Ключевые слова: аппарат, секретариат, администрация, Аппарат Верховного Совета Украины, Администрация Президента Украины, Секретариат Кабинета Министров Украины, функции аппарата органа государственной власти.

Seryi D.A. / NOTION „APPARATUS“ IN AGENCY OF STATE AUTHORITY AND PRACTICABILITY OF ITS USING IN LEGISLATION OF UKRAINE / The Secretariat of committee of the Verkhovna Rada of Ukraine in concerning the rule of law and justice

The article is devoted to researching of „apparatus”, „secretariat” and „administration” notions of state authority. It's proved the practicability of using one term „apparatus” in a way of analysis of standard and legal acts of activity in the Apparatus of the Verkhovna Rada of Ukraine, Administration of the President of Ukraine and Secretariat of the Cabinet of Ukraine.

Today, the activity about creation of management decisions and their performance in certain of standard and legal acts is negligibly researched; insignificant number of researchers describes the activity of that bodies which help to the activity of state bodies in all fields of authority, provides their interaction and collaboration with each other. That's why today it's necessary to analyze the theoretic and law aspects in activity of additional subjects of Verkhovna Rada of Ukraine, President of Ukraine and Cabinet of Ukraine.

Apparatus of state authority agency provides the activity of all subjects of state authority. Definitely the apparatuses of state bodies directly carry out the „rough” work about ensuring of their task solving. In connection with this fact, they got functions for improving of works in such agencies as Verkhovna Rada of Ukraine, President of Ukraine and Cabinet of Ukraine, etc., these agencies are active participants of realization of tasks and functions of state authority.

Key words: apparatus, secretariat, administration, apparatus of Verkhovna Rada of Ukraine, Administration of the President of Ukraine, Secretariat of the Cabinet of Ukraine, functions of apparatus in agency of state authority.

Процеси розвитку української державності, укріплення державного механізму та вдосконалення державного управління нерозривно пов’язані з організацією та функціонуванням апаратів органів державної влади.

Органи державної влади, реалізуючи свої повноваження, потребують допомоги компетентних фахівців щодо організаційного, наукового, кадрового, фінансово-господарського, правового, матеріально-технічного тощо забезпечення своєї діяльності. Для реалізації цих завдань створюються та діють апарати органів державної влади.

Сьогодні мало досліджено є діяльність щодо застосування управлінських рішень та їх втілення у певних нормативно-правових актах; мало ким із науковців описується діяльність тих органів, що сприяють діяльності державних органів усіх гілок влади, забезпечують їх взаємодію та співпрацю. Тому вважаємо необхідним сьогодні проаналізувати теоретичні та правові аспекти діяльності допоміжних суб’єктів Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України.

В Україні такі допоміжні органи носять різні назви, такі як: секретаріат, адміністрація, апарат. Крім того, їхні назви періодично змінюються разом зі зміною політичної сили, що приходить до влади. Тому, перш ніж перейти без-

посередньо до аналізу діяльності вказаних органів, хочемо зупинитися на визначеннях вказаних термінів.

Поняття «адміністрація» у юридичному словнику 1956 року визначається як керівники підприємств, установ або організацій, які зобов’язані в межах наданих їм прав та обов’язків самостійно здійснювати управління дорученою ділянкою роботи [1, с. 22]. Юридичний енциклопедичний словник 1987 року вже визначає адміністрацію як державний орган, що здійснює виконавчо-розпорядчу діяльність, забезпечує реалізацію законів та інших рішень законодавчих органів у загальнодержавному масштабі або в масштабі окремої сфери державного управління [2, с. 19]. Юридична енциклопедія 2003 року дас таке визначення: адміністрація – інституція, що здійснює функції управління у різних сферах суспільного життя. Існує кілька аспектів використання терміна «адміністрація»: 1) у словосполученні «державна адміністрація» іноді вживається для визначення системи органів виконавчої влади; 2) назва конкретних органів виконавчої влади адміністративно-територіальних одиниць в Україні; 3) із введенням в Україні інституту президентства створено робочий апарат глави держави, який має назву Адміністрація Президента України; 4) найпоширеніша назва органу управління під-

приємства, установи, організації [3]. Тобто термін «адміністрація» нерозривно пов’язаний із реалізацією управлінських функцій.

Термін «секретаріат» (пізньолатинська *secretariatum* – контора секретаря) визначають як виборний орган або адміністративний відділ в установі, організації, на конференції, з’їзді, який здійснює керівництво поточною роботою або виконує організаційно-технічні функції, або як сукупність співробітників такого органу, відділу [3].

Визначення терміна «апарат» (від лат. *apparatus* – устаткування) подається як установа або сукупність установ, що обслуговують певну галузь управління, господарства, або як сукупність працівників установи (організації), її штат [4].

Таким чином, враховуючи допоміжний характер діяльності органів, що сприяють роботі всього державного механізму, вважаємо, що серед наведених визначень найбільш доречним є «апарат». На підтвердження цього наводимо думку В.Б. Авер’янова, який визначає апарат органу як організаційне утворення, головним призначенням якого є створення усіх необхідних умов для ефективної реалізації органом наданих йому повноважень, хоча й сам по собі «апарат» виконує певні владно-розпорядчі дії, які мають виключно внутрішньо організаційні спрямованість і характер [5, с. 159].

На підтвердження цієї думки перейдемо до аналізу нормативно-правових актів, які визначають поняття, завдання та функції допоміжних структур основних органів державної влади, а саме Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України.

Діяльність законодавчої гілки влади забезпечується Апаратом Верховної Ради України: цей орган здійснює правове, наукове, організаційне, документальне, інформаційне, кадрове, фінансово-господарське, матеріально-технічне, соціально-побутове та інше забезпечення діяльності Верховної Ради України, народних депутатів України [6]. Правовий статус апарату Верховної Ради України визначає Положення про Апарат Верховної Ради України, що затверджено Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 25.08.2011 № 769.

Структурно Апарат Верховної Ради України складається із секретаріатів, управлінь, відділів та Інституту законодавства Верховної Ради України. Усі ці підрозділи спрямовують свою діяльність на вдосконалення роботи парламенту, її покращення та підвищення якості його роботи.

Апарат Верховної Ради України забезпечує різноманітні напрями діяльності парламенту. Правильно організована робота апарату Верховної Ради України є запорукою ефективного виконання Верховною Радою України та народними депутатами України їхніх повноважень, а також прийняття і контроль за здійсненням нормативних та індивідуально-правових актів [7, с. 114-115].

Серед функцій апарату Верховної Ради України, що спрямовані на забезпечення якісної співпраці парламенту з іншими гілками влади, виділяють такі: сприяння налагодження взаємодії з питань законотворчої роботи комітетів Верховної Ради, депутатських фракцій і груп з Адміністрацією Президента України, Кабінетом Міністрів України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, науковими і громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування; здійснення взаємодії з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у підготовці питань, що вносяться на розгляд Верховної Ради України, її комітетів; участь в організації контролю за реалізацією законів та інших актів Верховної ради України та її органів; організація контролю за додержанням термінів розгляду запитів народних депутатів та виконання доручень, що містяться в актах Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України, міністерствами та відомствами тощо [8, с. 231-232].

Зміст діяльності апарату Верховної Ради України можна звести до того, що цей орган, виконуючи всю «чорнову» роботу парламенту, сприяє народним депутатам України здійснювати кваліфіковану законодавчу діяльність, не обтяжуючись організаційними та матеріально-технічними питаннями. Народний депутат України об’ективно не може володіти спеціальними знаннями щодо всіх сфер суспільного життя, тому під час прийняття законів він отримує професійну допомогу від апарату Верховної Ради України, який складається з кваліфікованих фахівців різного профілю. Тобто апарат Верховної Ради України створює необхідні сприятливі умови для народних депутатів Верховної Ради України задля прийняття ними обґрунтovanих, якісних та дієвих норм.

Президент України для забезпечення ефективного здійснення своїх конституційних повноважень, реалізації консолідаючої ролі з об’єднання усіх конструктивних сил у суспільстві, прискореного вирішення нагальних соціальних, економічних та інших проблем, скорочення видатків Державного бюджету відповідно до пункту 28 статті 106 Конституції України утворює Адміністрацію Президента України [9].

Звернемо увагу на те, що назва апарату Президента України періодично змінювалась. Лише за останні 10 років цей орган був реорганізований Указом Президента України від 24.01.2005 з Адміністрації Президента України у Секретаріат Президента України [10]. Надалі на підтвердження цього Указом Президента України від 14.10.2005 № 1445/2005 «Про створення Секретаріату Президента України» відповідно до пункту 28 частини першої статті 106 Конституції України було постановлено створити Секретаріат Президента України як допоміжний орган щодо забезпечення здійснення Президентом України його повноважень [11]. Указом Президент України від 25.02.2010 № 265/2010 «Про першочергові заходи із забезпечення діяльності Президента України» [12] Секретаріат Президента України був ліквідований та утворена Адміністрація Президента України, на яку було покладене організаційне, правове, консультивативне, матеріально-технічне та інше забезпечення здійснення главою держави конституційних повноважень.

Причому повноваження даного органу фактично не змінювались, вони постійно здійснювались щодо: організаційного забезпечення; підготовки виступів Президента; організації дотримання Державного Протоколу і Церемоніалу; кадрового забезпечення; державно-правового забезпечення; документального забезпечення; внутрішньополітичних питань та регіонального розвитку; питань міжнародного співробітництва; безпекової та оборонної політики; діяльності правоохоронних органів; соціально-економічного розвитку; питань гуманітарного розвитку; інформаційної політики; забезпечення зв’язків із Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України; аналізу та оперативного реагування; роботи зі зверненнями громадян; присвоєння державних нагород та геральдики; питань громадянства; питань помилування; забезпечення зв’язків із Конституційним Судом України; забезпечення зв’язків з Верховною радою України; забезпечення зв’язків з Кабінетом Міністрів України; контролю та режимно-секретної діяльності.

У чому ж зміни назви апарату Президента України на секретаріат чи адміністрацію? Адже фактичні повноваження органу залишились незмінними, частково змінювалась його структура та державні службовці, що обіймали керівні посади в органі, а фактичний допоміжний характер діяльності цієї структури залишався незмінним.

Переходимо до аналізу діяльності апаратів органів виконавчої влади. І почнемо з нормативного визначення, відповідно до якого апарат органів виконавчої влади – це організаційно поєднана сукупність структурних підрозділів

і посад, які призначені для здійснення консультивативних чи обслуговуючих функцій щодо виконання відповідними органами закріплених за ними повноважень (компетенції). До особового (персонального) складу апарату органів виконавчої влади належать державні службовці та інші працівники апарату. Таке визначення апарату органів виконавчої влади у розділі 7 встановлює Указ Президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» від 22 липня 1998 року № 810/98 [13].

Згідно із забезпеченням максимально повного й точного втілення в життя конституційного статусу Кабінету Міністрів як вищого органу в системі органів виконавчої влади України Кабінет Міністрів повинен стати центром державного управління, ефективність роботи якого ґрунтується на підтримці парламенту та Президента України. Він є відповідальним перед Президентом України, підконтрольним і підзвітним Верховній Раді України у межах, передбачених у статтях 85 і 87 Конституції України [14].

Важливою умовою реалізації конституційного статусу Кабінету Міністрів є забезпечення гармонійних відносин уряду з Адміністрацією Президента. Доцільно законодавчо встановити, що у відносинах служб Кабінету Міністрів з Адміністрацією Президента, консультивними, дорадчими та іншими допоміжними органами і службами, утвореними Президентом, беруть участь посадові особи апарату Кабінету Міністрів.

Крім того, у Концепції вказано, що зміни в організації роботи Кабінету Міністрів зумовлюють необхідність реорганізації його апарату, завданням якого повинно бути, зокрема, організаційне, інформаційно-аналітичне, правове, матеріально-технічне та інше обслуговування Кабінету Міністрів, урядових комітетів (рад).

Апарат Кабінету Міністрів пропонується назвати Секретаріатом Кабінету Міністрів, що більшою мірою відповідає визначеним для нього завданням та функціям.

Секретаріат Кабінету Міністрів забезпечує створення умов для колективної роботи Кабінету Міністрів в цілому та урядових комітетів (рад), а також міністрів як членів Кабінету Міністрів. Секретаріат не дає доручень міністрам, і його робота не замінює діяльності міністрів як членів уряду.

Секретаріат Кабінету Міністрів:

а) допомагає Прем'єр-міністру та віце-прем'єр-міністрам в організації роботи уряду;

б) інформує відповідні міністерства про документи, які подаються до Кабінету Міністрів та урядових комітетів (рад);

в) забезпечує документування рішень Кабінету Міністрів та урядових комітетів (рад), надсилання цих рішень до міністрів і отримання урядом інформації про їх виконання;

г) здійснює контроль виконання рішень Кабінету Міністрів;

д) надає експертні висновки Прем'єр-міністрові та віце-прем'єр-міністрам із питань галузевої (секторної) політики;

е) організаційно обслуговує засідання урядових комітетів (рад);

ж) забезпечує зв'язок із Секретаріатом Верховної Ради та Адміністрацією Президента й інформує Адміністрацію Президента про рішення Кабінету Міністрів;

з) забезпечує правову експертизу проектів рішень Кабінету Міністрів та інших актів законодавства.

Відповідно до ч. 10 ст. 48 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» [15] та вказаної Концепції адміністративної реформи в Україні Кабінет Міністрів України Постановою від 12.08.2009 № 850 затвердив Положення про Секретаріат Кабінету Міністрів України [16].

Дане Положення визначає Секретаріат Кабінету Міністрів України як постійно діючий орган, що забезпечує його діяльність та виконує завдання щодо організаційного, експертно-аналітичного, правового, інформаційного, матеріально-технічного забезпечення діяльності уряду.

Секретаріат у своїй діяльності взаємодіє в установленах порядку з Адміністрацією Президента України, Апаратом Верховної Ради України, Апаратом Ради національної безпеки і оборони України, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями.

Звертаємо увагу на те, що в п. 9 Положення вказується, що для забезпечення здійснення Прем'єр-міністром України своїх повноважень у складі Секретаріату утворюється Апарат Прем'єр-міністра України, керівник якого в установленому порядку призначається на посаду і звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України. Тобто апарат Прем'єр-міністра України діє у складі Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Таке використання термінів у нормативно-правових актах є не дуже доречним, оскільки секретаріат охоплює лише діяльність щодо організаційно-технічного забезпечення та здійснення діловодства, тоді як до функцій Секретаріату Кабінету Міністрів України відносять ще й правову, наукову, експертну, аналітичну діяльність, що є більш характерним для діяльності апарату органу державної влади. Більше того, термін «апарат» є ширшим та більш містким за функціями, що в себе включає, тому секретаріат не може включати у свою структуру апарат посадової особи. У зв'язку із цим доречним було б змінити назву «Секретаріат Кабінету Міністрів України» на «Апарат Кабінету Міністрів України».

Отже, кожна гілка влади має свої допоміжні органи, які відрізняються один від одного своєю структурою, обсягом компетенції та сферою діяльності. Проте для кожного з них є спільними такі функції, як організаційне, інформаційне, наукове, кадрове, фінансове, матеріально-технічне, правове, документальне забезпечення діяльності органу державної влади. Тому задля уникнення путанини при визначенні назв таких органів та враховуючи визначені у нормативно-правових актах їхні спільні функції, найбільш доречним та актуальним вважаємо термін «апарат органу державної влади».

Апарат органу державної влади забезпечує діяльність усіх суб'єктів державної влади. Саме апарати державних органів безпосередньо здійснюють всю «чорнову» роботу щодо забезпечення вирішення завдань останніх. У зв'язку з тим, що на них покладаються функції щодо сприяння роботі таких органів влади, як Верховна Рада України, Президент України, Кабінету Міністрів України тощо, органи, що досліджуються, є активними учасниками реалізації завдань та функцій державної влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Юридический словарь : в 2 т. / П.И. Кудрявцев – М. : Государственное издательство юридической литературы, 1956. – Т.1 – 688 с.
2. Юридический энциклопедический словарь / А.Я. Сухарев. – М. : Сов. энциклопедия, 1987. – 528 с.
3. Юридична енциклопедія: в 6 т. [Електронний ресурс] / Ю.С. Шемшученко. – К. : «Укр. енцикл.», 2003. – Режим доступу : <http://leksika.com.ua/16930528/legal/administratsiya>.
4. Українська радянська енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://leksika.com.ua/19430110/ure/aparat>.
5. Авер'янов Вадим Борисович. Вибрані наукові праці / Ю.С. Шемшученко, О.Ф. Андрійко. – К. : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2011. – 488 с.

6. Положення про Апарат Верховної Ради України : Розпорядження Голови Верховної Ради України від 25.08.2011 № 850 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=769/11-%D0%С3>.
7. Колодій А.М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / А.М. Колодій, А.Ю. Олійник. – К. : Юрінкомінтер, 2007. – 504 с.
8. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова) та ін. – К. : Вид-во «Юридична думка», 2004. – Т.1. Загальна частина. – 584 с.
9. Про першочергові заходи із забезпечення діяльності Президента України : Указ Президента України від 25.02.2010 № 265/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=533672.
10. Про Секретаріат Президента України : Указ Президента України від 24.01.2005 № 108/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=469993.
11. Про створення Секретаріату Президента України : Указ Президента України від 14.10.2005 № 1445/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=1445/2005>.
12. Про першочергові заходи із забезпечення діяльності Президента України : Указ Президента України від 25.02.2010 № 265/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=533672.
13. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1082.2758.7&nobreak=1>.
14. Конституції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1013.3.9&nobreak=1>.
15. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07.10.2010 № 2591–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1146.607.15&nobreak=1>.
16. Про Секретаріат Кабінету Міністрів України : Постанова, Положення Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 850 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1164.843.4&nobreak=1>.

УДК 94(477)«1941»

АКТ ПРОГОЛОШЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ 30 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ (СУЧASНА ВІТЧИЗНЯНА ІСТОРІОГРАФІЯ)

Ухач В.З.,
к.і.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

Марциясь І.І., Ковальський О.В.,
студенти IV курсу

Тернопільський національний економічний університет

Стаття присвячена аналізу сучасною українською історіографією контроверсійної, в контексті Другої світової війни, українського національно-визвольного руху, теми – Акту проголошення відновлення Української держави ОУН (б) 30 червня 1941 року у м. Львові. Особлива увага приділена історико-правовій оцінці Акту 30 червня 1941 року, проблемі його легітимності.

Окреслено загальний стан вивчення теми сучасною українською історіографією, вказано на проблемні питання, які потребують подальших наукових досліджень.

Ключові слова: Акт відновлення Української держави, історико-правова оцінка, сучасна історіографія, національно-визвольна боротьба, ОУН (б), Німеччина, Українське державне правління, проблема легітимності.

Ухач В.З., Марциясь І.І., Ковальський О.В. / АКТ ПРОВОЗГЛАШЕНЯ ВОССТАНОВЛЕНИЯ УКРАИНСКОГО ГОСУДАРСТВА 30 ИЮНЯ 1941 ГОДА: ИСТОРИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ (СОВРЕМЕННАЯ ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ИСТОРИОГРАФИЯ) / Тернопольский национальный экономический университет, Украина

Статья посвящена анализу современной украинской историографией контроверсийной, в контексте Второй мировой войны, украинского национально-освободительного движения, темы – Акта провозглашения восстановления Украинского государства ОУН (б) 30 июня 1941 года в г. Львове. Особенное внимание удалено историко-правовой оценке Акта 30 июня 1941 года, проблеме его легитимности.

Ключевые слова: Акт восстановления Украинского государства, историко-правовая оценка, современная историография, национально-освободительное движение, ОУН (б), Германия, Украинское государственное правление, проблема легитимности.

Uhach V.Z., Martsiyas I.I., Kowalski A.V. / ACT OF RESTORATION UKRAINIAN STATE 30 JUNE 1941: HISTORICAL AND LEGAL ANALYSIS (MODERN NATIONAL HISTORIOGRAPHY) / Ternopil National Economic University, Ukraine

The article attempted to analyze modern approaches of modern national historiography due to assessing controversial estimate in the context of World War II, Ukrainian national liberation movement, theme – Act of the Ukrainian state OUN (b) June 30, 1941 in the city Lviv.

Purpose of the article is a historical and legal analysis of modern national historiography content, the character, significance of Act of the Ukrainian state June 30, 1941, the problem of its legitimacy. In this context, cooperation is critical civilian historians with historians of law by using interdisciplinary methodological tools, comparative approach.

In modern Ukrainian historiography there polyphony of views, assessments attempt to OUN (b) with the beginning of the German-Soviet war, to restore the Ukrainian statehood, due to party-political tastes, preferences and divisions.

The range and variety of guest events of June 30, 1941 in historiography is rather broad: evidence of continuity statist ideas; an event of great historic importance, the logical extension of state processes in Ukraine; event which contained the elements and imprint youth adventure; extremely responsible, desperate step; symbol of the struggle for independence.

Overall in Ukrainian historiography focuses on the fact that the proclamation of the Act of the Ukrainian state was not an ordinary declaration based on accident or irresponsibility, but a logical continuation of the national liberation struggle, which value was laying in the political and legal consolidation aspiration of the Ukrainian people due to the state independence.

Key words: Act of the Ukrainian state, historical and legal assessment of modern historiography, national liberation struggle of OUN (b), Germany, Ukrainian government, problem of legitimacy.